

УДК 327.340 (100)

DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v037.2022.29>

І. Д. Дудко

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8881-8274>доктор політичних наук, професор,
професор кафедри парламентаризмуНавчально-наукового інституту публічного управління та державної служби
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

МІЖНАРОДНИЙ ПАРЛАМЕНТАРИЗМ В ІНТЕРПРЕТАЦІЯХ ЗАХІДНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ

Постановка проблеми. Широкомасштабна агресія Російської Федерації визначила необхідність залучення до протидії ворогові всіх можливих ресурсів, де дипломатичний фронт заслуговує на не менш вагоме визнання, ніж військовий, включно з міжнародною підтримкою, санкціями проти країни-агресора, військовою допомогою Україні. Зазначене серед усіх напрямів дипломатичної діяльності передбачає також спеціальну увагу до міжнародних парламентських інституцій, які в сукупності можуть сприйматися як міжнародний парламентаризм, формують вагомий додатковий фронт міжнародної дипломатії країни. Так, розвиток відносин із міжнародними парламентськими інституціями надає Україні широкі й багатовимірні представницькі можливості, що виокремлює проблеми міжнародного парламентаризму в когорту найбільш актуальних у сучасній політичній науці.

У колі питань, які потребують спеціального аналізу, – сутнісні характеристики міжнародного парламентаризму як суб'єкта міжнародних відносин, що впливає на формування міжнародної позиції світової спільноти. Особливий інтерес у цьому плані можуть викликати напрацювання з міжнародного парламентаризму представників західної політичної думки, що становлять значний дослідницький ресурс задля формування сучасних уявлень про характер впливів і тенденції залучення міжнародних парламентських інституцій до системи міжнародних відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На противагу вітчизняній політичній науці, де аналіз проблем міжнародного парламентаризму набув фрагментарного характеру, здебільшого з урахуванням міжпарламентських зв'язків України, західна політична наука представлена низкою відповідних наукових досліджень. Це зумовлюється традиціями розгляду проблем міжнародного парламентаризму (як прояву «глобального керівництва») у межах теорії міжнародних відносин, яка почала формуватися після Другої світової війни відповідно до досліджень таких загальновідомих теоретиків, як Едвард Карр, Ганс Моргентау, Карл Герц та інші, а нині набула значних напрацювань з урахуванням сформованих наукових шкіл, теорій, підходів.

З-поміж дослідників міжнародних відносин, які зробили внесок у розвиток теорії міжнародного парламентаризму протягом останніх десятиліть, можемо виокремити таких фахівців, як Стефен Краснер (Stephen D. Krasner), Джон Мearшеймер (John J. Mearsheimer), Роберт Кеохейн (Robert Owen Keohane), Роберт Вайт (Robert James Martin Wight) та інші, орієнтовані на визначення сутнісних елементів функціонування міжнародних парламентських інституцій. До цього переліку варто додати й сучасних авторів, безпосередньо пов'язаних із розробленням проблем міжнародного парламентаризму, тлумаченням його ролі, організаційних основ, політичних впливів у системі міжнародних відносин. Це, зокрема, Томас Френк (Thomas Franck), Ян Хьюрд (Ian Hurd), Мішель Барнетт (Michael Barnett), Тодд Феннімор (Todd Fennimore), Златко Сабич (Zlatko Šabić), Маргарет Леві (Margaret Levi), Річард Фолк (Richard Falk), Ендрю Страусс (Andrew Strauss), Девід Хелд (David Held), Даніель Арчібарі (Daniele Archibugi), Ніколо Марчетті (Nicolò Marchetti), Анне-Марі Слотер (Anne-Marie Slaughter) та інші, узагальнення наукових пошуків яких уможливує формування уявлень про міжнародний парламентаризм як комплексне й багатовимірне явище міжнародних відносин.

Метою статті є аналіз підходів щодо міжнародного парламентаризму в інтерпретаціях західної політичної науки як платформи політичного аналізу міжнародних впливів, пов'язаних із функціонуванням міжнародних парламентських інституцій. Реалізація поставленої мети може бути досягнута з урахуванням таких конкретизованих завдань:

1) тлумачення міжнародного парламентаризму як наукової категорії, що характеризує тенденції міжнародних відносин;

2) визначення ролі та значення міжнародного парламентаризму в межах західних політичних шкіл як класичних підходів до інтерпретації впливів міжнародних парламентських інституцій;

3) розгляду новітніх теоретичних розробок міжнародного парламентаризму в аспекті емпіричного аналізу функціональної спроможності міжнародних парламентських інституцій.

Реалізація поставлених завдань може бути здійснена завдяки використанню низки наукових методів дослідження: а) описового методу, що дає змогу аналізувати явище міжнародного парламентаризму відповідно до традицій сприйняття провідних акторів міжнародних відносин у межах західної політичної думки; б) методу історико-політичної ретроспективи як основи сприйняття процесу становлення наукових підходів щодо міжнародного парламентаризму; в) системного методу, який дає можливість визначати тенденції розгляду феномену міжнародного парламентаризму комплексно – з урахуванням як політичних, так і інституційних факторів його функціонування.

Виклад основного матеріалу. Традиційним підходом західної політичної науки є сприйняття міжнародного парламентаризму як системи міжнародних парламентських інституцій (далі – МПІ), наділених представницькими, розпорядчими або (згідно з певними прикладами) законодавчими функціями. За слушним визначенням дослідника З. Сабріча, міжнародний парламентаризм – це «інституції, у яких парламентарі співпрацюють із метою формулювання своїх інтересів, прийняття рішень, стратегій чи програм, які вони реалізують або пропагують, формально й неформально, у взаємодії з іншими суб'єктами різними способами, такими як переконання, адвокація або інституційний тиск» [1, с. 258].

Близьким до цього є визначення міжнародного парламентаризму, надане Р. Катлером, з акцентуванням на деяких формалізованих або організаційних рисах його функціонування в системі міжпарламентських інституцій. Так, на думку зазначеного вченого, МПІ – це міжнародні установи, які є регулярним форумом для багатосторонніх обговорень на встановленій основі законодавчого чи консультативного характеру, або є приєднаними до міжнародної організації, або самі є міжнародними організаціями, у яких принаймні три держави чи трансурядові підрозділи представлені парламентарями, які або обираються національними законодавчими органами в самовизначений спосіб, або всенародно обираються електоратами держави-члена [2, с. 106].

Доцільним у цьому аспекті вважається й визначення функціонального спрямування міжнародних парламентських інституцій, орієнтованих на реалізацію як низки формально парламентських, так і менш традиційних завдань. До неповного переліку зазначених завдань, на переконання дослідниці А. Кофеліс, входять такі функції: проведення паралельних дипломатичних відносин (відомих як парламентська дипломатія); функціонування як моральної трибуни; лобювання урядів і національних законодавчих органів із метою прийняття конкретної політики або ратифікації міжнародних інструментів; забезпечення програм

розбудови демократичних інституцій та технічної допомоги; відстоювання зміцнення довіри та парламентської соціалізації [3].

Показовою традицією західних дослідників в аспекті зазначеного є розгляд МПІ з урахуванням сутнісного, або внутрішнього (ендогенного), виміру, який орієнтований на розгляд політичних цілей і ролі міжнародного парламентаризму, та структурного, або зовнішнього (екзогенного), виміру, що відображає організаційні основи діяльності міжнародних парламентських інституцій. Показово також, що обидва виміри функціонування МПІ розглядаються в теорії міжнародних відносин у межах як сталих теоретичних підходів, які об'єктивно пов'язуються з напрацюваннями реалістичної (Realpolitik) та ідеалістичної (Idealpolitik) шкіл, так і більш модернізованих підходів західної політичної думки, що віднесені до сфери напрацювань конструктивістської школи та близьких до неї методологічних течій.

Варто визнати при цьому, що спеціальна увага дослідників до окресленої проблематики, зокрема чинника політичної ролі міжнародних парламентських інституцій у системі міжнародних відносин, не випадкова з огляду на те, що цей чинник (за слушним міркуванням згаданого вище З. Сабріча) впливає на оцінку діяльності міжнародних парламентських інституцій і потенційно може перетворити відповідну інституцію на визначальний чинник у міжнародних справах [4]. Так, з позиції представників школи Realpolitik міжнародні організації, включно з міжнародними парламентськими організаціями, відіграють координуючу роль у міжнародних відносинах, оскільки система альянсів та баланс сил підтримують світовий порядок. І водночас, як це констатується в низці напрацювань реалістів, держави можуть ігнорувати міжнародні організації, якщо їх діяльність суперечить національним інтересам [5; 6]. За таких обставин МПІ можуть сприйматися як формальні структури в міжнародних відносинах щодо позиції національних держав.

Зазначене загалом відповідає базовим положенням Realpolitik із визнанням сили як провідного драйвера реалізації національних інтересів на противагу міжнародним угодам чи дії міжнародних організацій. «Сильніші держави просто робили, що їм заманеться», – стверджував свого часу С. Краснер, окреслюючи тенденції формування теорії Realpolitik у її класичній версії відповідно до реалій біполярного світу [5, с. 337]. Пізніше схожість класичної та більш нових версій Realpolitik розглянуто в дослідженні Е. Гузмана відповідно до постбіполярних часів. Так, автор писав: «Неореалістична теорія як похідна від класичного реалізму розглядає держави як унітарних суб'єктів і відповідну одиницю в міжнародних відносинах. Згідно із цими припущеннями міжна-

родне співробітництво буде існувати тільки тоді, коли воно буде в інтересах постраждалих держав. Вважається, що інтереси держав – це сила й безпека, а первинним впливом на міжнародну поведінку вважається влада» [7, с. 1836–1837].

Такі підходи відображають і ставлення реалістів до ідеї світового уряду, що концептуально пов'язується зі статусом провідних держав або навіть єдиної супердержави на противагу світовій спільноті чи представницьким організаціям глобального рівня. Дослідниця С.С. Двivedі, окреслюючи закономірності поглядів представників Realpolitik на сформований світопорядок, зазначає: «Думка реалістичної школи підкреслює важливість державного суверенітету, військової могутності, національних інтересів у світовій політиці та рідше очікує, що держави делегують важливі повноваження міжнародним організаціям» [8, с. 188].

Однак представники Idealpolitik як прихильники ліберального напрямку західної політичної думки, на противагу реалістам (традиційно консерваторам), схильні сприймати міжнародні парламентські інституції як міжнародних акторів, яким судилося «вирішувати спільні людські проблеми» [8, с. 189]. Міжнародні (парламентські) організації, на думку відомих представників ліберальної теорії, забезпечують арену, на якій держави можуть взаємодіяти, розробляти спільні норми та співпрацювати для вирішення спільних проблем. Міжнародні організації орієнтовані також на координацію дій своїх членів, забезпечують їх інформацією, здійснюють моніторинг поведінки, карають порушників та сприяють прозорості за зниженими витратами для держав [9].

Варто визнати, що напрацювання представників Idealpolitik відіграють помітну роль у західній політичній думці. Більше того, на певних етапах біполярного світу (як періодів розрядки) вони формували платформу діяльності великих країн, не оминаючи, однак, критичні зауваження щодо взаємовідносин міжнародних організацій і національних держав. Водночас у колі уваги критиків Idealpolitik – ідеалізація загалом ролі міжнародних організацій, здатних як глобальне правління керувати світовими процесами [10]. Зі свого боку критичні підходи притаманні й щодо Realpolitik, набувають особливо помітного прояву на тлі суперечливості курсу єдиної від початку постбіполярного світу суперпотуги – США – одноосібно керувати світовими подіями. Показовою в цьому плані є позиція навіть тих аналітиків, яких традиційно відносять до представників реалістичної школи, наприклад Г. Кіссінджера, чия фундаментальна праця «Дипломатія», опублікована вперше в 1994 р., можна сприймати як класичне узагальнення поглядів американських дослідників першої половини 1990-х рр. Учений писав:

«У період після холодної війни Сполучені Штати Америки перетворилися на єдину існуючу супердержаву зі здатністю втручання в будь-яку частину світу. Проте потужність США стала більш розосередженою при тому, що здатність країни скористатися військовою силою насправді зменшилася» [11, с. 799]. У продовження зазначеного зауважимо, що потенційними компонентами системи міждержавних відносин за умов нового світового порядку, за Г. Кіссінджером, мають стати міжнародні інституції військово-політичного та економічного спрямування, які вже виявили свою дієвість щодо досягнення консенсусу національних інтересів держав на рівні європейських і трансатлантичних відносин [11, с. 800–835].

Отже, критичні погляди аналітиків щодо традиційних реалістичних та ідеалістичних оцінок представницьких організацій у системі міжнародних відносин зумовили формування в 1990-х рр. принципово нового бачення ролі міжнародного парламентаризму, а саме конструктивістського підходу, що об'єднав певним чином постулати обох – реалістичної та ідеалістичної – шкіл. Концептуальну основу конструктивізму щодо міжнародних парламентських інституцій сформувала ідея, що держави та міжнародні організації як актори формують і визначають одні одних у міжнародному середовищі.

Інтерпретуючи зазначене, А. Кофеліс, посиляючись на думки низки авторів, зауважила: «Конструктивісти стверджують, що норма державного суверенітету глибоко вплинула на міжнародні відносини, створює схильність до невтручання, яка передують будь-якому аналізу витрат і вигод, який можуть зробити держави. <...> Конструктивізм також більше, ніж інші підходи, підкреслював роль недержавних акторів. Наприклад, учені відзначили роль транснаціональних акторів, зокрема неурядових організацій чи транснаціональних корпорацій, у зміні переконань держави щодо таких питань, як використання фугасів у війні або міжнародній торгівлі» [3, с. 23]. На думку вченої, такі «нормативні антрепренери» здатні впливати на поведінку держави за допомогою риторики або інших форм лобіювання, переконання й ганьби (М.Е. Кек і К. Сіккінк [12]). Конструктивісти також відзначили роль міжнародних інституцій як особливих акторів. У той час як інституціоналістські теорії, наприклад, розглядають інститути здебільшого як пасивні інструменти держав, конструктивізм зазначає, що міжнародна бюрократія може прагнути переслідувати власні цілі (наприклад, вільна торгівля або захист прав людини) навіть всупереч бажанням держав, які їх створили (М. Барнетт і М. Фіннемор [13]).

Такі концептуальні висновки відображають досить поширену в сучасній західній політичній думці тенденцію щодо взаємозалежності політич-

них процесів та акторів, які впливають на їх реалізацію, у системі сучасних міжнародних відносин. Дослідники Р.А. Коут, Дж.А. Гріффін, С. Елліотт-Гауер стверджують: «Взаємозалежність є ключовою структурною ознакою міжнародної системи. Хоча є двозначність щодо концепції та її використання, взаємозалежність є центральною для пояснення природи та динаміки міжнародної організації, а також міжнародних відносин у більш широкому розумінні. Взаємозалежність передбачає взаємозв'язок чи взаємозв'язки між суб'єктами та системами взаємозв'язків суб'єктів. Проте взаємозалежність означає більше ніж просту взаємопов'язаність. Це тягне за собою відносини, у яких дві чи більше сторони пов'язані в системі дій у такий спосіб, що зміни в одній стороні певним чином впливають на досягнення потреб, цінностей та/або бажаних результатів інших. Інакше кажучи, задоволення потреб і цінностей кожної зі сторін певною мірою залежить від поведінки інших» [14].

Схожі ідеї висловлює Я. Хьорд, який акцентує на методологічних аспектах аналізу міжнародних парламентських інституцій у межах школи конструктивістів. Так, на переконання дослідника, «дії держав сприяють формуванню інститутів і норм міжнародного життя, тоді як ці інститути й норми сприяють визначенню, соціалізації та впливу на держави». Учений з урахуванням впливу конструктивізму на розвиток теорії міжнародних відносин стверджує: «Визнання взаємовпливів держав і міжнародних організацій є важливим внеском у теорію міжнародних відносин, оскільки дає можливість аналізу значного кола емпіричних явищ у міжнародних відносинах за методологією, що дає змогу уникнути поділу між агентами та структурами» [15, с. 304].

Необхідно зазначити, що увага дослідників до емпіричних аспектів діяльності міжнародних парламентських інституцій на межі 1990–2000-х рр. стала поштовхом до подальшої еволюції відповідних теоретичних розвідок з оформленням додаткових дослідницьких напрямів, до яких відносять нормативні теорії «світового федералізму», «космополітичної демократії», а також підхід емпіричного позитивізму.

Як справедливо зазначається в дослідницькій літературі, нормативні теорії «світового федералізму» та «космополітичної демократії» розглядалися до 1990-х рр. у межах єдиного напрямку наукової думки, а саме як спроби проектувати роль МПІ як міжнародних суб'єктів світового розвитку. Спільною орієнтованістю обох теорій стало окреслення структури світового порядку та набору принципів, які могли би розширювати та підтримувати демократичне врядування, верховенство права й конституціоналізм за національними кордонами. Обидва підходи при цьому розглядали

створення «глобального парламенту» як довгострокової мети, проте обстоювали легітимність конституційного світового порядку як очікуваної перспективи світової спільноти [3, с. 5; 4].

Щодо специфічних рис обох теорій, які почали виявляти себе у процесі еволюції теоретичних поглядів на міжнародний парламентаризм, то представники «світового федералізму» почали зосереджувати спеціальну увагу на аналізі умов, за яких розвиток світового парламенту міг би стати реалістичним варіантом [16], тоді як представники «космополітичної демократії» (за скептичного сприйняття реальності світового парламенту в найближчому майбутньому) спрямували зусилля на аналіз практики наявних парламентських інститутів та створення регіональних парламентів у всьому світі як законних і незалежних джерел права [17].

Останнє на засадах методу прагматологічного аналізу посилює підхід емпіричного позитивізму в дослідженні міжнародних парламентських інституцій, в основі якого лежить порівняльний та емпіричний аналіз функцій і повноважень міжнародних парламентських організацій як суб'єктів міжнародних відносин. У колі уваги дослідників із середини 2000-х рр. перебувала низка найбільш інституційно й функціонально розвинених інституцій, аналіз організаційних і практичних вимірів діяльності яких (наприкладі, зокрема, Генеральної асамблеї ООН, Європейського парламенту) дав змогу вченим розробити багатий масив теоретичних аргументів і гіпотез щодо еволюції та інституційної динаміки міжнародного парламентаризму [3, с. 5–8] як платформи політичного прогнозування світових подій.

Висновки. Гострота й критичність міжнародних відносин із другої половини ХХ ст., включно з періодом постбіполярних часів, зумовили значну увагу теоретиків міжнародних відносин до проблем міжнародного парламентаризму, що сприяло формуванню в еволюційному вимірі значного арсеналу підходів до політичних та організаційних засад міжнародних парламентських інституцій. Так, досягнутий рівень теоретичних та емпіричних напрацювань щодо міжнародного парламентаризму дає можливість сформулювати уявлення щодо рішень тих чи інших міжнародних інституцій або, з іншого боку, реакції провідних держав на рішення міжнародних інституцій з актуальних проблем сучасності відповідно до повноважень МПІ, характеру сприйняття впливів глобальних і регіональних організацій із боку політичного істеблішменту провідних держав тощо.

На особливу увагу в цьому плані можуть заслуговувати, зокрема, найновітніші підходи, які додатково до класичних вимірів ролі міжнародного парламентаризму розглядають перспективи й шляхи вдосконалення діяльності МПІ як самостійних і впливових акторів міжнародних відно-

син. В умовах широкомасштабної агресії Російської Федерації проти України зазначені підходи набули особливої ваги з урахуванням того, що міжнародні парламентські інституції (попри навіть інституційну обмеженість більшості з них) формують міжнародні позиції щодо підтримки міжнародного права, суверенітету та територіальної цілісності держав.

Таким чином, міжнародний парламентаризм як наукова категорія та чинник міжнародних відносин об'єктивно заслуговує на подальші наукові дослідження, де в колі осмислення теоретиків і практиків продовжують перебувати проблеми інституційних засад, законодавчі та розпорядчі повноваження, перспективи впливів МПІ з урахуванням реального й очікуваного потенціалу міжнародних організацій у системі міжнародних відносин.

Література

1. Šabič Z. Building Democratic and Responsible Global Governance: The Role of International Parliamentary Institutions. *Parliamentary Affairs*. 2008. Vol. 61. № 2. P. 255–271.
2. Cutler R.M. International Parliamentary Institutions as Organizations. URL: http://journal-iostudies.org/sites/default/files/2020-01/JIOS2013-special-issue_Cutler.pdf.
3. Cofelice A. Ideas, beliefs and norms: what role for International Parliamentary institutions? URL: https://www.csfederalismo.it/images/Research_paper/CSF-RP_Cofelice_IPIs_Dec.2019.pdf.
4. Šabič Z. International Parliamentary Institutions: A Research Agenda. *Parliamentary Dimensions of Regionalization and Globalization* / ed. by O. Costa, C. Dri, St. Stavridis. New York : Palgrave macmillan, 2013. P. 20–41. URL: <https://link.springer.com/content/pdf/bfm%3A978-1-137-32274-6%2F1>.
5. Krasner S.D. Global communications and national power: Life on the Pareto Frontier. *World Politics*. 1991. № 43. P. 336–366. URL: <http://www.rochelleterman.com/ir/sites/default/files/Krasner%201991.pdf>.
6. Mearsheimer J.J. A Realist Reply. *International Security*. 1995. Vol. 20. № 1. P. 82–93. URL: <https://www.jstor.org/stable/2539218>.
7. Guzman A.T. Compliance based theory of international law. *California Law Review*. 2002. Vol. 90. № 6. P. 1823–1887. URL: <https://www.jstor.org/stable/3481436>.
8. Dwivedi S.S. International organizations and global governance. *International Journal of Social Science and Interdisciplinary Research*. 2012. Vol. 1. Issue 12. P. 188–196. URL: <http://www.indianresearchjournals.com/pdf/IJSSIR/2012/December/18.pdf>.
9. Keohane R.J., Martin L.L. The Promise of Institutionalist Theory. *International Security*. 1995. Vol. 20. № 1. P. 39–51. URL: <https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/5526008/course/section/6018534/KEOHANE%20R.%20e%20MARTIN%20L.%20%281995%29.%20The%20Promise%20of%20Institutionalist%20Theory.pdf>.
10. Benedict R. Global Governance. *International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences* / ed. by J.D. Wright. 2nd ed. Oxford : Elsevier, 2015. Vol. 10. P. 155–161.
11. Kissinger H. *Diplomacy*. New York : Simon & Schuster, 1994. 904 p. URL: <http://ijevanlib.ysu.am/wp-content/uploads/2020/05/1f6300e67784b164a9857efd25ed325b.pdf>.
12. Keck M.E., Sikkink K. *Activists Beyond Borders: Advocacy Networks in International Politics*. Ithaca : Cornell University Press, 1998. 240 p.
13. Barnett M., Finnemore M. *Rules for the World: International Organizations in Global Politics*. Ithaca : Cornell University Press, 2004. 240 p.
14. Coate R.A., Griffin J.A., Elliott-Gower S. *Interdependence in International Organization and Global Governance*. URL: <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190846626.013.110>.
15. Hurd I. Constructivism. *The Oxford Handbook of International Relations* / ed. by Ch. Reus-Smit, D. Snidal. Oxford : Oxford University Press, 2009. P. 298–316.
16. Baratta J.P. *The Politics of World Federation: From World Federalism to Global Governance*. Westport : Praeger Publishers, 2004. 696 p.
17. Marchetti R. *Global Democracy: For and Against. Ethical theory, institutional design, and social struggles*. New York : Routledge, 2008. 216 p.

Анотація

Дудко І. Д. Міжнародний парламентаризм в інтерпретаціях західної політичної думки. – Стаття.

Статтю присвячено аналізу підходів щодо міжнародного парламентаризму в інтерпретаціях західної політичної науки як платформи політичного аналізу міжнародних впливів, пов'язаних із функціонуванням міжнародних парламентських інституцій. Реалізація поставленої мети досягається з урахуванням низки конкретизованих завдань. Серед них – тлумачення міжнародного парламентаризму як наукової категорії, що характеризує тенденції міжнародних відносин; з'ясування ролі та значення міжнародного парламентаризму в межах західних політичних шкіл як класичних підходів до інтерпретації впливів міжнародних парламентських інституцій; розгляд новітніх теоретичних розробок міжнародного парламентаризму в аспекті емпіричного аналізу функціональної спроможності міжнародних парламентських інституцій.

У статті розглядаються як класичні, так і інноваційні теоретичні напрацювання західної політичної науки щодо міжнародного парламентаризму, а саме інтерпретації міжнародного парламентаризму в межах реалістичної (Realpolitik) та ідеалістичної (Idealpolitik) теоретичних шкіл, школи конструктивізму, а також нормативні теорії «світового федералізму», «космополітичної демократії» емпіричного позитивізму, що виникли в результаті еволюції західної політичної думки.

У статті стверджується, що розвиток інноваційних підходів стосовно аналізу міжнародних парламентських інституцій, орієнтованих на порівняльний та емпіричний аналіз функцій і повноважень міжнародних парламентських організацій як суб'єктів міжнародних відносин, дає змогу вченим розробити багатий масив теоретичних аргументів і гіпотез щодо еволюції та інституційної динаміки міжнародного парламентаризму. Це стає платформою політичного прогнозування характеру міжнародних відносин, зокрема здатності

світової спільноти сприяти підтримці міжнародного права та позитивного розв'язання світових проблем.

Ключові слова: міжнародний парламентаризм, теоретичні розробки, західна політична думка.

Summary

Dudko I. D. International parliamentarism in interpretations of Western political thought. – Article.

The article is dealt with approaches upon international parliamentarism in the interpretations of Western political science as a platform for political analysis of international influences related to the functioning of international parliamentary institutions. The implementation of this goal is achieved regarding a number of specific tasks. Among these are the interpretation of international parliamentarism as a scientific category which characterizes trends in international relations; defining the role and importance of international parliamentarism within Western political schools as classical approaches to interpreting the influences of international parliamentary institutions; consideration of the latest theoretical developments upon international parliamentarism in the aspect of empirical analysis of the functional capacity of international parliamentary institutions.

The article discusses both classical and innovative theoretical developments of Western political science on international parliamentarism, namely, the interpretation of international parliamentarism within realistic (Realpolitik) and idealistic (Idealpolitik) theoretical schools, the school of constructivism, as well as within the normative theories of “world federalism”, “cosmopolitan democracy”, of empirical positivism that have arisen as a result of the evolution of Western political thought.

The article states that the development of innovative approaches to the analysis of international parliamentary institutions, focused on a comparative and empirical analysis of the functions and powers of the international parliamentary organizations as an actor of international relations, allowed scientists to develop a rich array of theoretical arguments and hypotheses regarding the evolution and institutional dynamics of international parliamentarism. This becomes a platform for political forecasting of the nature of international relations, in particular, the ability of the world community to contribute to the support of international law and the positive solution of world problems.

Key words: international parliamentarism, theoretical developments, Western political thought.